

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' חיי שרה כ"ה מרחשון תשפ"ד

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 720

פנינים יקרים

ויהיו חיי שרה וכו' (כג, א) כבראשית רבה זה שאמר הכתוב יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה כשם שהן תמימים כך שנותיהם תמימים בת עשרים כבת שבע לנוי ובת ק' כבת כ' לחטא ע"כ, היינו דברי המדרש ויהיו חיי שרה שהיו כל השנים בהוויתן שלא חטאה, ושמה תאמר מפני שנגרע היופי ולא פחו היצר הרע לכך אמר בת ק' כבת כ' שלא חטאה והבן.

ויהיו חיי שרה מאה שנה וגו' (כג, א) מרומז בס"ת אותיות הוי-ה ב"ה, הענין הוא כי אברהם ושרה איתא בזה"ק במדרש הנעלם (ח"א קכ"ב) שמרמזים לגוף ונשמה אברהם דא נשמתא ושרה גופא, הרמז בזה שהאדם צריך לזכך את גופו וחומרו כל כך עד שגם חיות הגוף הגשמי שלו יהיה רק מחיות הוי-ה ב"ה המהווה כל שבועולם.

מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים (כג, א) בב"ר היה רבי עקיבא יושב ודורש והיו הצבור מתנמנמים ביקש לעוררן אמר מה ראתה אסתר שמלכה על קכ"ז מדינות? אלא תבא בת בתה של שרה שחיתה קכ"ז שנים ותמלוך על קכ"ז מדינות, ע"כ נראה לי דהנה איתא בגמרא כשהוא דן אינו דן אלא בלילה אם כן השינה טובה ובהדיא אמרו חז"ל (פנהדרין ע"א) ששינה לצדיקים אינה נאה, אלא יוסבר על פי הכתוב (משלי ו) יראת ה' תוסיף ימים שלכאורה לילות יכול להיות חסרון והיינו הצבור מתנמנמין ביקש לעוררן ולומר שיש להביא ראיה מאסתר המלכה שלא נגרע דבר כשרה אמנו שכולן היו לשבח.

ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה (כג, ב) פרש"י נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק וצ"ב הלא ה' גזר כן וצריך לקבל הכל באהבה, שמעתי מהרה"ק מאוהלי שבאמת אין מיתה בלא חטא וא"כ יש לבדוק סיבת החטא וזהו ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה והבכי היה על החטא שלא הקריב קרבן לה' כך שהבכי בכף קטנה שלא בכה אלא מעט כי העיקר היה העקידה.

ארץ ארבע מאות שקל ביני ובינך מה היא (כג, יד) איתא במדרש למה נקראת ארץ שמרצת על פירותיה, היינו שירצה האדם על פירותיו הם המצוות ומעשים טובים, שקל מרומז לשיקול הדעת בסוד ארבע מאות עלמין דכספין ביני ובינך מה היא שבאמצעות המעשים הטובים והזדככות החומריות נקל להאדם שיוכה לשיקול הדעת, ועל ידי זה עובר לסוחר של כנען לבטל כל בחינת אסור וזוכה למאמר הכתוב ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה.

ואברהם זקן וכו' (כד, א) אמר הקב"ה אתה תפשת אומנתי כמו שאני גומל חסד כן אתה עשית גמילות חסד בקבורת שרה לפיכך לבוש לבושי (ב"ר נח יג) וזהו שע"י גמילות חסדים שהוא אוצר מתנת חנם עי"ז זכה לאברהם זקן להכניע י"ב מזלות וכו'.

ויקם שדה עפרון אשר במכפלה (כד, יז) איתא במדרש שהיה שוה כפליים, לפי"ז היה עפרון יכול לטעון אח"כ שהיה מקח טעות דאע"ג דקייל אין אונאה לקרקעות היינו עד פלגא וכיון שהיה שוה כפליים לכאורה בטל מקח, אלא מכיון שעפרון לקח ממנו קנטורין הוי ליה פחות מפלגא כבר לא יכול לבטל המקח וזהו שכתב במדרש נבהל לעון רע עין זה עפרון שלקח ממנו קנטורין ולא ידע שע"י יחסר, כפשוטו עפרון חסר ואו על פי הפשט עפרון גימטריא רע עין.

קח נא את בנך את יחידך וכו' (כב, ב) מובא במדרש (נו, י) אמר לפני רבש"ע בשעה שאמרת לי קח את בנך את יחידך וכו' היה לי מה להשיבך אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו קח את בנך וכו' לא עשיתי כן אלא בקשתי רחמים לעשות רצונך ויהי רצון מלפניך ה' אלקי בשעה שיהיו בניו של יצחק באים לידי עבירות תהא גובר עליהם אותה העקידה ותתמלא ברחמים.

(ישמח ישראל מאלכסנדר)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ואי אפשר להגיע לכך, אלא שיתבהר לו היטב היטב ויתחיל לחיות כך - שכל התורה כולה לא ניתנה אלא לתקן את המידות ולשעבדם לקדושה עד שכל אהבותיו של אדם יתהפכו להיות לאהבה אחת לאהבה את הבורא יתברך, וכל פחדיו ויראותיו יביאוהו ליראה אחת - ליראה את ה'. וגם כל שאר מידותיו יהיו משכנות להשראת הנפש ובכך יהיה סמוך על שולחן המלך מלכו של עולם וכלום חסר דבר אצל המלך?

ואין זו עבודה קלה, כי היא נמשכת על כל אורך החיים. אבל אי אתה רשאי להיפטר ממנה, וכל יום צריכים להתחיל מחדש בהתגברות מוראה, וכך אמר לנו רבי יהודה בן תימא "הוי עז כנמר קל כנשר רץ כצבי וגיבור כארי" (אבות ה, כ). ואין דרך אחרת. ואל תאמר בלבבך מתוך פיתוי היצר שדברים הללו שאני כותב אליך כי הם רק בשביל אנשים גדולים בעלי מדרגות, אבל בשבילי צעיר פשוט בישראל איני בעל יכולת ובעל כוח לעבודה כזו. דע לך כי שקר העיד בד היצר ומשטה הוא בד משום שאינו רוצה לשחרר אותך משביו אשר צד אותך נפש יקרה מישראל, ועל ידי כך מתארכת הגלות של ישראל עד אין קץ.

ויסוד המידות הרעות אשר על ידו יש לו ליצר שליטה על כל האדם, הוא מידת הגאווה, כי הוא מדמיין לו לאדם בדמיונות של גדלות, ואחר כך כשהאדם נכשל ונופל ממדרגתו, כי כך הוא טבע אנוש שהוא בבחינת נופל כי ה' הוא סומך

ב"ה, ירושלים ת"ו, יב' אלול תשל"ט
שלומים מרובים מציון וירושלים לכבוד
הבחור ברוקליו, נ.י.

אחרי מבוא דרך הברכה והשלום כיאות. קיבלתי וקראתי דברי מכתבך בתשומת לב יתרה, וראיתי בין שורותיו איך שנפש רכה מישראל מתרפקת ומבקשת מפלט לה מסערת הטבע והזמן, כי תשש כוחה מאד ממאבק האיתנים עם הבשר ודם, אשר בדורנו אנו גבר מאד חוזק הטבע המושך את האדם לרשת פרושה על כל פני החיים, ה' ירחם.

ובשכר הליכות האמונה של אבותינו אהב אותנו הקב"ה ובחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו תורת אמת להיות תבלין חזק ומועיל כנגד יצר מעללי איש - אשר בעוסקו בה מגני ומצלי אף לאחר עוסקו בה, כי קנה על ידה קנין בנפש אשר מתגדלת בשיעור קומתה הרוחנית שבכוחה להתגבר כנגד צר ומשטין המבקש לטורדו משני העולמות.

וסגולת התורה הזאת המגדלת ומרחבת נפשו של אדם עד שהיא סוככת עליו מפני שונאו בנפש, היא דווקא התורה הזאת שלומדין אותה באופן הנאות לה ובהרכנת הנפש לקראתה לקבל עולה באהבה, כאדם המקבל את פני מגינו ומצילו, עד שעל ידה יכיר את נותן התורה להתקשר עמו ולא יהיה ניתוק בין כלי השכל ומקום מסתרי הנפש אשר שם היצר עומד על שני מפתחי הלב להסיתו ולהדיחו מחי החיים.

נופלים, הרי הוא נופל למידת הייאוש והעצבות, כי אחרי היותו בעל גאווה גדול אין הוא מסוגל לעמוד בנפילתו וממהר להתייאש וכל העולם חרב בעדו, ועל ידי כך נטרד ח"ו מן העולם, ומאור הנפש לוקה וחסרה וזהו גלות השכינה, כי אין מי שיעשה לה חפצה להקימה מעפרה.

ובאמת מבקשת התורה ללמד לאדם העוסק בה את מציאות האמונה הפשוטה - שבא לעולם רק להיות כלי שרת לפני הקב"ה, בבחינת כלי ריק וצינור חלול אשר נשפך בו מים של תורה ואין לו בה שום חלק, כי מה שייד לצינור או כלי שהוא בעל המים, כי אם לא יתנו בו מים, מהיכן יהיה לו מים? כך הוא האדם, הוא בבחינת צינור גרידא, והקב"ה ברוב חסדו וטובתו נותן לו היכולת לעסוק בתורת ה' תמימה כדי ללמדו דעת עד שיכיר כי תכלית הידיעה שנדע שלא נדע. אלא זאת הבחירה לירא ולפחד תמיד פן יקום אויב מארב על ידי שישכח ח"ו את צור לבבו ושורש חייו ובאהבתו אותנו נתן לנו וחנן אותנו הדעת לעסוק בתורה כדי לרשת שני עולמות.

כי "רבות מחשבות בלב איש" (משלי יט, כא) - מעורבות בטוב ורע, והמבוכה כי רבתה מציקה לאדם, אבל "עצת ה' היא תקום" (שם).

כשיבקש את עצת ה' המסתתרת בכל דבר ובכל זמן ובכל מקום כי 'לית אתר

פנוי מניה' - היא תקום לו. כי עצת ה' אחת היא יחידה, כיחידו של עולם ידבק בה, ועל ידי כך יתנער מכל הפסולת ומכל הסיגים הסובבים אותו, ויקבל את שלוות הנפש ויזכה שתתקבל תפילתו כי יעשה אותה תחנונים לפני המקום לזכות ללמוד וללמד לשמור ולעשות, כי יגיע להבחינה של "מבשרי אחזה אל-ה" (איוב יט, כו), כלומר אחרי שיגיע להכרה זאת, כי הוא מעצמו אינו מסוגל ללמוד, כי במצב של עוצם וחוזק הטבע איך הוא יכול להתגבר, אלא שכאן מתגלית לפניו גודל רחמנותו של הבורא עליו שיוכל להיות זוכה ומזכה ליהנות מזיוה של תורה.

ועתה בני, כדי שתוכל להיכנס לדרך האמונה הפשוטה, קודם כל ערוך נא בדק נפשך, הכר נא לדעת מה הם מידותיך הטבועות בך, למוד אותן, ובקש רחמים שהקב"ה ישלח לך הסיבות לשמרך שתוכל לעמוד בניסיונות המתרגשות עליך תדיר. ואז הקב"ה יאזין לתפילת עני ויעמוד לימינך לעודדך לחזקך ולאמצך. אני מאחל לך ברכה והצלחה בלימודיך ובכל מעשי ידיך ותזכה לצאת מאפילה לאורה, ואני מברך אותך בכתובה וחתימה טובה ונזכה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות. אמן כן יהי רצון.

בכבוד רב...

המשך פנינים יקרים

ברוך ה' אלקי אברהם אשר לא עזב חסדו ואמיתו מעם אדני, אנכי בדרך נחני ה' בית אחי אדני (כד, כז)
אמר ממה שבדרך נחני ידעתי כי לא עזב חסדו מעם אברהם, כי השטן מקטרג בדרך ואם בכל זאת מעשי השטן לא הועיל שמע מיניה כי גם מדת הדין מסכים, והיה חסדו עם אברהם לעולם, וה' הצליח דרכי דייקא שלא אמר הצליחני. (חתם סופר)

בא ברוך ה' וכו' (כד, לא) רמז שלא יאמר חלילה אשר לית דין ולית דיין רק ידע כי על כל אלה יבא אלקים במשפט, וזהו למה תעמוד בחוץ היינו שיבא אל תוך הברוך ולא לעמוד מחוץ לקדושה כי אנכי פניתי הבית להשגיח על זה העולם הנקרא בית. (אמרי נעם מדויקוב)

ויאמר עבד אברהם אנכי (כד, לד) אף שהיה כנעני וטבע האומות שאינם ממעטים ומכניעים את עצמם, עם כל זה היה עבד נאמן ותלמידו של אברהם אבינו ע"ה שלמד אצלו מדת ההכנעה ואנכי עפר ואפר (בראשית יח) וזה שאמר אליעזר הקרה נא לפני בבחינת אקראי כי רק מחסדך ה' גמור בעדי להצליח דרכי להמציא השדוך ליצחק. (ישמח ישראל)

ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחוץ רגליו וגו' ויאמר לא אכל עד אם דברתי דברי (כד, לב) אע"ג שאמר לא אוכל עד אשר דברתי דברי מ"מ מאכל הבהמה לא עיכב על דרך אמרם (ברכות מע"א) ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת וכן מים לרחוץ רגליו הקדים ג"כ לדבריו משום שהיו בדבריו חסדי ה' וכל שליחות אברהם אבינו ע"ה הכל קדוש ולא רצה להזכיר זה בלא רחיצה וממנו יש ללמוד נקיות לתפלה. (תקסג) (חתם סופר)

ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה (כה, ב) פרש"י המתין לה עד שתהא ראויה לנשואין, כתב המגיה אע"פ שעדיין קטנה נשאה לאופקי מהרהורי עבירה, הכוונה שמא אם יחכה עד שתגדל תלמד ממעשים הרעים של הסביבה. (דברי יחזקאל)

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו (כ"ה, כ"א) יצחק לא התפלל לצורך עצמו רק לצורך תיקון השכינה שלא יהיה לה צער, ויעתר יצחק לה' שלא יהיה לו יתברך צער. והנה אמרו מגין שהקב"ה מתפלל וכו' והתפלל בשביל יצחק להוליד בנים וז"ש ויעתר לו ה' שיתב"ש התפלל בשבילו ותהר וכו'. (זרע קודש)

ויעתר לו ה' (כ"ה, ס"ו) משל לבן מלכים שהיה חותר על אביו מבחוץ כאדם החותר עפר מלמטה וכמו כן מן השמים מסייעין אותו לסלק כל המניעות. וכל מי שמסלק מאתו טעמים אחרים, זוכה לטעום בטעמים הטובים, טעמו וראו כי טוב ה' טועמיה חיים זכו וכו'. (מכתבי החסידים)

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו' (כ"ה, ס"ו) ובאמת לא היה יעקב צריך לברכת יצחק כי הוא היה ראוי מעצמו, אך רבקה ראתה שיהיו בני ישראל בגלות ואז ילבישו את בגדי עשו ח"ו. וברכת יצחק תעמוד להם בימים הללו לימינם...

ויתן לך וכו' (כז, כח) דברי המדרש ויתן לך ויחזור ויתן לך, יתן לך ברכות ויתן לך כבושיהן ויתן לך שלך ויתן לך של אביך יתן לך שלך ויתן לך של אחיך וכו', הכוונה שיתן לך עושר ובנים בזכות האבות הקדושים, ובאמת כאשר מבין כל האדם באמת ובתמים ומקבל הכל באהבה. בהאמונה והידיעה הזאת ממתיק כל הגבורות ומתהפך הכל לטובה, כמבואר בספה"ק (תולדות יעקב יוסף) וע"י תפלת איש ישראל המעוטף בצרות רח"ל באמת ובלב טהור כשיזכירו ה' ויתן לבו בעניו ומרודו לדעת כי הכל הוא מה' והכל הוא לטובה. ושיקבל הכל באהבה נתעורר ברכת יצחק אבינו ע"ה והקב"ה חוננו בדעת שלימה ומיד כשיודע ידיעה אמיתית ויאמין כן באמונה שלימה נמתק הכל וזוכה לרחמים וחסדים טובים ומגולים. (ישמח ישראל מאלכסנדר)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

